

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IV. Confessarius nequit revelare pœnitentiam extraordinariam.
Potest dicere de puero, de quo dubitatur, an sit capax usûs rationis, sibi
confessum peccata venialia. Caveat autem omnino: ne, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

venialia. Item, si cum paucos audierit, pura duos vel tres, liceat ei dicere, unum ex illis designando: *Hic solum habuit venialia.*

CONCLUSIO IV.

Confessarius nequit revelare penitentiam extraordinariam. Potest dicere de puero, de quo dubitatur, an sit capax usus rationis, sibi confessum peccata venialia. Caveat autem omnino, ne, dum duos tantum aut tres audivit, unum designando dicat: *Hic solum confessus fuit venialia.* Similiter ne dicat penitentem fuisse confessum nova peccata venialia.

peccata in Confessione audivisse, ut patet ex dictis Sect. preced. pari quoque ratione illicitè diceret, se illam penitentiam in Confessione imposuisse; nam hoc ipso diceret, illa peccata se audivisse in Confessione.

Quantum ad penitentiam ordinariam, quæ solet imponi pro peccato veniali non aced gravi, patet nullum esse peccatum illam manifestare, sicut nullum est peccatum dicere, penitentem confessum fuisse peccatum veniale in genere. Quæ autem sint leves penitentia dicerem, nisi omnibus satis essent notæ; unum *Pater & Ave, Salve Regina,* vel quid simile.

Dia. 5. part. tract. 11. reit. 31. pro exemplis allegat unum *Miserere*, quinque *Pater & Ave.* Sed hæc exempla non placent Dicastilloni Disp. 12. n. 122. Solet enim, inquit ille, sciri & constare (presertim in communitaribus Religiosis) aliquem communem multorum Religiosorum Confessarium, non solere iungere pro ordinariis & frequentissimis Confessionibus, nisi unum *Pater & Ave,* unum *Salve Regina,* vel quid simile; at quando paulò plures defectus afferantur, etiam solum veniales, vel quando fit Confessio longioris temporis (ut sunt semestres Confessiones generales in nostra Societate; quæ ex Regula prescripto fieri solent) cogitat apud alios, qui id experti sunt, solere iungere unum *Miserere,* aut, quinque *Pater & Ave.*

Si talis Confessarius in una ordinaria Confessione, quæ singulis hebdomadibus aut etiam bis aut ter fieri solet in eadem hebdomada, dicat, se illi injunxisse *Miserere,* aut quinque *Pater & Ave;* profectò non parvam anam præbebit aliis suspicandi, quòd ille penitens illà vice sordidam venialium peccatorum sarcinulam paulò graviorem, sive numero, sive specie in ea Confessione deponendam attulerit, quod revelare aut indicare non licet, perinde atque non licet speciem aut determinatum numerum. Nec, seclusà inadvertentiâ, aut ineptissimâ ignorantia, facillè excusarem talem Confessarium à culpa gravi, nec putò in hoc dissenturos Dianam & Alios. Hucusque Dicastillo.

Nec ego putò, dummodo verum sit, quòd penitentia illa significet sordidam venialium peccatorum sarcinulam paulò graviorem sive numero, sive specie; in hac autem veritate putò dissenturos Dianam & Alios, quia, dicent, aliqui Confessarii tam facillè imponunt *Miserere,* aut quinque *Pater & Ave,* quàm alii pro eisdem peccatis unum *Pater & Ave,* aut, *Salve Regina:* ubi ergo contrarium non constat ex usu, etiam seclusà inadvertentiâ & ineptissimâ ignorantia, facillè ipsi excusarent talem Confessarium à culpa gravi, quia non præbet satis magnam anam aliis suspicandi, quòd ille penitens illà vice sordidam venialium peccatorum sarcinulam paulò graviorem sive numero,

R r five

62. Revelare ordinariam penitentiam nullum est peccatum.

Quæ sit ordinaria penitentia.

Diana.

Dicastillo.

60. Confessarius non potest revelare penitentiam extraordinariam, & quæ hæc sit.

Per penitentiam extraordinariam, de qua fit mentio in prima parte Conclusionis, intelligo penitentiam, quæ non solet imponi, nisi pro peccatis mortalibus, aut aliquibus gravioribus vel determinatis peccatis venialibus. Sicut ergo nequit Confessarius absque fractione sigilli dicere: *Hic confessus fuit peccatum mortale,* vel, *graviora venialia,* aut, *mendacium iocofum;* ita etiam fractor erit sigilli, si dicat: *Imposui isti ieiunium;* quia hoc ipso implicitè dicit: Talis confessus fuit peccatum mortale, aut certè graviora, & plura venialia, cum talis penitentia non solet imponi, nisi pro huiusmodi peccatis.

Unde non bene fecit quidam Confessarius, qui, cum cuidam ob gravia, sed ignota peccata, injunxisset in Confessione, longo tempore publicè audire solemne Sacrum Collegiale flexis genibus, indicavit eis, qui hoc observaverant, à se id profectum esse.

Est quidem verum, Concil. Trid. sess. 24. c. 8. de Refor. statuisse in hunc modum: *Quando igitur ab aliquo publicè & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensus, commotusq; fuisse non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpa penitentiam publicè iungendè oportet; ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, sua emendationis testimonio ad rectam revocet vitam.* Sed quid tum? Etenim tali casu non ipse Confessarius revelat penitentiam, sed potius penitens, qui voluntariè eam suscipit & implet, ut latius diximus in materia de Satisfactione.

Unde sicuti, non obstante, quòd peccata sint publica, pro quibus imponitur publica penitentia, Confessarius nequit dicere se ea

63.

An unum Miserere, si non sufficiat graviora peccata venialia.

61. Occurrunt objectioni de sumptibus ex Trident.

sive specie, in ea Confessione deponendam at-
tulerit.

64.
Confessur
tis, ut ac
minimam
quidem pœ
nitentiam
tevent.

Interim placeat consilium meum, ut ne mi-
nimam quidem pœnitentiam reveles, tunc im-
maculatus eris, & emundaberis à delicto
etiam minimo. Et siquidem homines possent
refranare linguas suas, & recordarentur illius
communis dicti: *Audi, vide, tace, si vis vivere
in pace*, non esset opus tempus suum terere, &
chartam implere tot quæstionibus examinan-
dis & resolvendis.

Iac. 2.

Sed quid dicit Scriptura? *Lingua constitui-
tur in membris nostris, quæ maculat totum cor-
pus, & inflamat rotam navitatis nostræ inflama-
ta à gehenna. Omnis enim natura bestiarum,
& volucrum, & serpentium & ceterorum domantur,
& domita sunt à natura humana; linguam autem
nullus hominum domare potest: inquietum malum,
plena veneno mortifero.* Iac. c. 3. v. 6. 7. & 8.

Et ideo in eodem cap. v. 2. dicitur: *Si quis
in verbo non offendit, hic perfectus est vir. Potest
enim freno circumducere corpus suum.* Sed quon-
iam pauci tales viri inveniuntur, ne saltem
graviter in verbo Confessionis offendamus,
operæpretium erit reliquas quæstiones exa-
minare & resolvere.

65.
Confessa-
rius potest
dicere, pue-
rum confi-
tentem esse
capacem
rationis.

Prima sit: Aliquis confitetur, de quo du-
bitatur, an sit capax rationis, nunquid licitum
erit Confessario dicere: *Talis confessus fuit mihi
peccatum veniale?* Affirmat secunda pars Con-
clusionis; alioquin Confessarius non posset
dicere: *Talis est capax rationis*, quod est contra
communem sensum fidelium, quandoquidem
ex Confessione Confessarius judicat, an puer
v. g. sit capax Extremæ Unctionis, Viatici aut
sepulturæ adulti, an pro eo offerenda sint
suffragia &c.

Ratio à priori est: quia puer v.g. non dicit
usum rationis suæ Confessario, solum sub se-
creto; sed illum cognoscit Confessarius ex di-
scursu & factis pueri. Neque vituperabile est
per se loquendo uti ratione, sed potius valde
laudabile: sicut ergo Confessarius potest reve-
lare virtutes pœnitentis, patriam, statum, no-
men & alias circumstantias non odiosas, co-
gnitas in sola Confessione, ut dictum est Sect.
præced. Conclus. ultimâ; quidni etiam possit
per se loquendo revelare usum rationis, id est,
ingenium, capacitatem & iudicium pœnitentis?

66.
Per acci-
dens potest
esse illicitum.

Dico; *Per se loquendo*; quia si aliquis vel ob
mortificationem, vel ob interesse aliquod tem-
porale, fingeret se fatuum & amentem, atque
hoc ipsum in Confessione manifestaret, ut sua
peccata confiteri posset: tunc crederem (in-
quit Lugo suprà n. 91.) sub sigillo contineri
illud secretum sapientiæ & statûs sui, quod
manifestavit Confessario, narrando illud ad
declaranda peccata, & committendo illud sub
eodem sigillo.

Idem ego crederem; nam tali casu iudi-
cium seu usum rationis est circumstantia odiosa,

cujus revelatio redderet Sacramentum on-
rosam.

Nec dixeris; etiam odiosum est pœni-
tentiæ, quod homines jam certò sciant ipsum peccatum
venialiter, de quo antea erant incerti, propter
incertitudinem usûs rationis.

Nam facilè respondetur; hoc non magis
odiosum esse, quàm quod homines certò sciant
me esse confessum, de quo antea erant incerti:
quis autem dixerit, Confessarium, interro-
gatum à Superiore, dubitante de Confessio-
ne alicujus Religiosi, non posse dicere, eum
fuisse confessum, quando nullum aliud malum
timetur, quàm certa notitia peccati venialis
in genere?

Cur ergo similiter, Confessarius non po-
terit dicere de puero, quod fuerit confessus?
Et per consequens, quod fuerit confessus alio-
quod peccatum veniale? Sanè non vides, quæ
ratione illa certitudo peccati venialis possit
reddere Confessionem odiosam & onerosam.
Nam puer quantum est ex se, accedendo ad
Confessarium sufficientem dat rationem suspi-
candi peccatum veniale; immo factò suo quod-
dammodo dicit, se habere peccatum veniale.
Unde omnes videntes, & aliunde non ha-
bentes rationem dubitandi de usu rationis,
ita prudenter judicarent. Quod ergo hic
odium, quod potest avertere à Confessione?
Nullum omnino.

Sed nonquid, interrogat quispiam, reddi-
tur Confessio odiosa, quando Confessarius de
eo, qui frequentius confitetur, revela, con-
fessum fuisse hodie novum peccatum veniale?
Sufficit quippe ad validam Confessionem
peccatum veniale antiquum: ergo Confessari-
us, qui dicit, illum confessum fuisse novum
peccatum, jam revelat plus, quàm ipse actus
Confessionis dicit: ergo hoc ipso facit con-
tra sigillum, estò aliunde constaret, ipsum ha-
buisse novum peccatum. Sicuti facit contra si-
gillum, qui de publico heretico converso di-
cit: *Confessus est mihi suam hæresim*, quandoquid-
dem vix sit æquè notum aliunde, hunc com-
mississe novum peccatum, quàm sit notum il-
lum alterum fuisse hæreticum. Et ideo Con-
clusionem nostram docet, tamquam probabili-
orem, Arriga Disp. 46. n. 10.

At verò Lugo suprà n. 90. distinguendum
putat; nam, inquit, si breve sit tempus ab
ultima Confessione, id credo illicitum: qui
brevis illo tempore potuit non committere
aliqua, saltem clara & certa. Si verò tem-
pus longius intercessit, non videtur esse con-
tra sigillum, cum certum sit eo tempore ali-
qua committi, quæ diligens pœnitens primo
loco confitetur, & in eorum defectum confi-
tetur antiqua. Hæc ille.

Sed responso patet ex dictis; nam quan-
tumcumque longum tempus intercesserit, &
dato quòd plura nova venialia fecisset, quidem
non

non tenetur ea confiteri, sed potest velle solum confiteri peccatum antiquum.

Quo argumento etiam rejicitur distinctio Dicastillonis Disp. 12. n. 123. qui putat non esse contra sigillum, si reveletur novum peccatum veniale, intelligendo peccatum, quod de novo occurrit, non quod de novo factum est; hæc, inquam, distinctio eodem argumento rejicitur: nam etsi novum peccatum occurrat, & hoc clarè omnibus constet, tamen potest pœnitens non velle confiteri illud novum peccatum, sed solum antiquum, quod immediatè antè confessus fuit. Interim bene dicit hic Auctor: Absolutè tamen oportet tacere, & sic loquentes Confessarii, ab iis, quibus incumbit, seridè compescendi essent.

Si inferas; ergo non licebit simpliciter dicere: *Confessus est veniale*. Neg. Conseq. quia eo ipso quòd ille accedit ad Confessionem, & non curat sciri, se esse confessum, jam prodit se habere aliquid veniale, quia alioquin Confessionem non posset facere; ideòque qui dicit, illum habuisse veniale, nihil penitè plus revelat, quàm ipse pœnitens revelet, dum vult confiteri. Hæc de ultima parte Conclusionis.

Restat penultima, quam docet Malderus suprâ cap. 12. cum Aliis quos citat. Ratio est: quia suspicio oritur inde, quòd alii confessi sint mortalia. Immo expedit planè, ut à tali laude omnino abtineat Confessarius, estò plures pœnitentes audierit; ne dum unum extollit, alios indirecè gravet, de quibus similia non dicit. De personis confessis (inquit Gerson Alphab. 41. lit. H.) expedit magis tacere, quàm aliquid dicere, vel laudando vel vituperando in genere vel specie. Et Alphabet. 18. lit. I. de laudantibus pœnitentes suos dicit, quòd dent occasionem malè suspicandi de aliis, quos non laudant; & mendaciter constendi, ut videlicet etiam laudentur.

Ad hoc propositum allegant DD. quod Gregor. Homil. 18. in Euang. (agens de calumnia Iudæorum: *Nonne bene dicimus, quia Samaritanus es tu, & demonium habes?*) ait: Duo quippe ei illata fuerunt, unum negavit, alterum tacendo concessit. Quod refertur cap. Nonne 5. de Præsumpt. Et cap. Qualis 4. distinct. 25. (quòd est Gregor. Dialog. lib. 4. cap. 39.) sic lego: *Quod de uno negatur, consequens intellectus patet, quia de quibusdam conceditur.*

Est paradigma huc pertinens apud Ludovicum de Beia, Respons. p. 3. casu 15. ubi duarum sororum Confessarius juniorem laudans, quòd virgo sit, & sine crimine, efficit, ut seniore relicta, ejus matrimonium adolescens quidam expetat. Meritò, inquit Malderus suprâ, Confessarium istum damnat, ut revelatorem Confessionis senioris sororis.

Ne tamen (subjungit idem Auctor) quis putet hinc consequens esse, ut numquam liceat Confessario, præsertim Parocho, qui omnes suos audit Parochianos; unum ex illis ex Confessione laudate, monet idem Beia, etiam ex Confessione posse quempiam laudari præ alio, quando res, de qua agitur, non est talis, ut putetur aliunde, quàm ex Confessione non posse sciri, & non agitur de personis ita conjunctis, ut quod de una affirmatur, de altera negari intelligatur. Quare violat secretum Confessionis, si dicat, in sua Parochia solum Innoam esse virginem aut castam. Ita Malderus. Et quis audeat contradicere?

Hic ergo erit finis hujus Conclusionis; sed nondam statim Sectionis: nam restant duæ celebres quæstiones, Prima; An sigillum solvatur per consensum pœnitentis? Altera; Quomodo Confessarius possit uti, vel non uti scientiâ Confessionis? De prima instituitur

CONCLUSIO V.

Non solvitur sigillum per expressum consensum pœnitentis, nedum per præsumptum.

Prima pars videtur esse Scoti 4. dist. 21. q. 2. ubi quærit: *Verum Confessor in quocumque casu teneatur celare peccatum sibi in Confessione detectum?* Et n. 1. ait: *Videtur quòd non, quia licitum est unicuique renuntiare iuri suo: ergo consentienti, cum ius suum sit, peccatum suum celari, licet huic iuri renuntiare, licentiando Confessorem, ut non teneatur illud celare.*

Respondet autem ad hoc argumentum n. 18. *Quòd peccatum confessum debere celari, non est tantum ius consentientis, sed ius communitatis; quia ex opposito, scilicet revelatione, sequeretur continua perturbatio in communitate, quia passim quilibet reputaret alium abominabilem: & non licet isti renuntiare iuri communitatis, licet suo.*

Aliter potest dici; estò etiam, quòd tantum esset ius istius, id est, in favorem istius indulti, non licet isti renuntiare quoad hoc, quòd Confessor sit liber ad revelandum; quia Confessor tunc tenetur multiplex iure, natura scilicet & positivo, quorum nullius revocatio est in potestate consentientis.

Rogas Doct. Subt. Quid igitur faciet Confessor; confesso volente peccatum suum prodigi? Respondet ibidem: *Quòd consentiens potest postea peccatum suum extra Confessionem dicere; & si sit secretum, adhuc licentia sequens non absolvit Confessorem à lege natura, quin teneatur celare;*

R r 2

72.
Prima pars
Concl. videtur esse Scoti

73.
Quid faciet
Confessor,
quando
consentiens
vult alia
Confessionem suam
dici.

Ubi etiam
distinguitur
Dica.

Solventibus
Solutio.

70.
Probat
penultima
pars Concl.
que est Malderus.

Solm.

71.
Paradigma
huc pertinens
apud
Lud. de
Beia.

Malderus.